

Forskningsfrihed ved Københavns Universitet

Forskningsfrihed er betingelsen for og det bærende begreb i universitetets virksomhed.

Forskningsfriheden gør universitetet til den frieste samfundsinstitution. Alle spørgsmål kan stilles. Der er og skal være frihed til at søge svar på dem.

Forskningsfriheden sikrer universitetets og den enkelte forskers bidrag til et frit og velstående samfund gennem skabelse, deling og anvendelse af ny viden i egen ret.

Det formelle grundlag

Forskningsfriheden understøttes af og sikres gennem universitetslovens § 2, stk. 2 og § 14, stk. 6:

§ 2, stk. 2: Universitetet har forskningsfrihed. Universitetet skal værne om universitetets og den enkeltes forskningsfrihed og om videnskabsetikken.

§14 stk. 6: Rektor kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. Det videnskabelige personale har forskningsfrihed og forsker frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer i den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver. Universitetets forskningsstrategiske rammer dækker hele universitetets profil. Det videnskabelige personale må ikke over længere tid pålægges opgaver i hele deres arbejdstid, således at de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Disse bestemmelser er afspejlet og indarbejdet i København Universitets egne regler, jf. § 3 i vedtægten af 24. januar 2013. Det hedder endvidere i Københavns Universitets grundprincipper for Personalepolitik, pkt. 1, ”Frihed og medansvar”, at:

KU værner om ytrings- og forskningsfriheden og giver rum for alle medarbejders kreative, faglige udfoldelse under ansvar over for fællesskabet og universitetets målsætninger. Den enkelte medarbejder har indflydelse på og medansvar for, hvordan arbejdet tilrettelægges og udføres.

Principper for fortolkning af den enkelte forskers forskningsfrihed

- Forskningsfrihed indebærer frihed til valg af forskningsemne, frihed til at stille spørgsmål, frihed til at bestemme, hvilket materiale og hvilke metoder man vil benytte for at finde svar, samt frihed til at fremlægge hypoteser, resultater og ræsonnementer offentligt.
- Universitetet skal sikre faglig åbenhed i forskningsmiljøerne, så mangfoldighed og gensidig kritik kan komme til fri udfoldelse.
- Forskningen udfolder sig inden for de resurse-mæssige rammer, der kan tilvejebringes.
- Der skal være tid til forskning og udmøntningen af forskningsfriheden i det daglige sker i dialog mellem forskeren og dennes nærmeste leder med fleksibilitet fra begge sider og med respekt for en langsigtet opretholdelse af balance mellem forskning, uddannelse og andre opgaver. Vægtningen mellem

arbejdsopgaverne kan over tid udfolde sig i bølger, ofte understøttet af muligheden for arbejdsdeling indenfor forskergrupper.

Ralf Hemmingsen
Rektor